
Mieroszyno, st. 39, gm. Puck, woj. gdańskie, AZP 02-41/64

Informator Archeologiczny : badania 32, 87-88

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŁÓDŹ-POLESIE, st. 16, gm. *loco*, woj. łódzkie, AZP 66-51/26

- osada grupy środkowopolskiej kultury łużyckiej (III/IV okres epoki brązu)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Pawła Zawilskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Łodzi oraz Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Stanowisko znane jest od 1984 roku, kiedy to zostało odkryte w trakcie nadzoru budowlanego. Znajduje się ono na północnym stoku niewielkiego wzniesienia górującego nad rzeką Łódką. Już w chwili odkrycia obszar, na którym zlokalizowane jest stanowisko był w dużej części zniszczony. Krzyżują się tu trzy ulice i linia tramwajowa, znajdują się tu ogród botaniczny oraz ogród zoologiczny.

Prace podjęte w bieżącym roku wywołane były modernizacją węzła komunikacyjnego. Roboty budowlane trwały od września 1997 r. jednakże dopiero w styczniu 1998 r. podjęto nadzór archeologiczny. Ze względu na brak środków finansowych miał on niewielki zakres. Już wówczas większość prac budowlanych była zakończona, lecz mimo to zarejestrowano szereg jam oraz warstwę kulturową zawierającą przede wszystkim fragmenty ceramiki związane z kulturą łużycką. Zdołano wyeksplorować jedynie 6 obiektów, które w większości zachowane były w złym stanie. Żaden, z wyjątkiem obiektu 6, nie posiadał zachowanego pełnego zarysu wypełniska, były one pozbawione górnych partii.

Odtworzenie funkcji jakie pełniły, jest zatem niemożliwe. Obiekt 6, prawdopodobnie ziemianka, posiadał w partii stropowej zarys o wymiarach 302 x 160 cm. Daje to w przybliżeniu 4,8 m² powierzchni. W partii przydennej przybrał zarys zbliżony do okręgu, zajmując już tylko około 2 m². W przypadku opisywanej jamy mamy do czynienia prawdopodobnie z dużą jamą gospodarczą. Być może był to obiekt zasobowy. W trakcie eksploracji zauważono, iż w zachodniej części jamy znajduje się czytelne, ostro się odcinające od reszty obiektu (jasnobrunatną barwą) wypełnisko. Powieliło ono osiowo zarys obiektu i zajmowało około 1/3 jego powierzchni. Granica pomiędzy obiema częściami przebiegała w poprzek jamy. Sądzę, iż mamy tu do czynienia ze śladami wewnętrznego podziału izolującego część przechowywanych w obiekcie produktów. Płytsza partia jamy, znajdująca się po przeciwnej stronie, może być interpretowana jako stopień ułatwiający wejście do obiektu. Materiał zabytkowy to przede wszystkim fragmenty ceramiki oraz nieliczne artefakty krzemienne, polepa oraz węgle drzewne. Znaleźiska wiązać należy ze środkowopolską grupą kultury łużyckiej z III/IV okresu epoki brązu.

Małuski Wielkie, st. 5, gm. Mstów, woj. częstochowskie, AZP 87-50 - patrz: wczesna epoka żelaza

MIEROSZYNO, st. 39, gm. Puck, woj. gdańskie, AZP 02-41/64

- cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w październiku przez mgr Danutę Król (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowane przez inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 300 m².

Badania miały na celu przebadanie terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową. Prace koncentrowały się na kulminacji wyniesienia, na którym odkryto skupisko kamieni. W trakcie prac stwierdzono, że na terenie tym znajduje się zniszczony kurhan. Z obiektu tego zachował się pierścień kamienny o średnicy 14 m. W zachowanym częściowo nasypie piaszczysto-kamiennym odkryto grób ciałopalny z zachowaną popielnicą. Powierzchnia popielnicy była silnie schropowana. W nasypie kurhanu od strony południowej odkryto fragmenty naczyń o dobrze wygładzonej powierzchni.

W odległości 50 m na wschód od kurhanu odkryto 2 groby ciałopalne silnie zniszczone. Po przeprowadzeniu badań, w związku z zaawansowanymi pracami budowlanymi w pobliżu kurhanu, ustalono w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, że teren gdzie usytuowany jest kurhan zostanie wydzielony. W tym celu zmieniono plan komunikacyjny powstającego osiedla.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.
Wyniki badań opublikowane zostaną w czasopiśmie „Pomerania Antiqua”.
Badania nie będą kontynuowane.

MIERZYN, st. 30, woj. szczecińskie, AZP 30-05/45

- osada kult. łużyckiej (epoka brązu-okres halsztacki)
- osada wczesnośredniowieczna

Archeologiczne badania ratownicze przeprowadzone przez mgr mgr Krzysztofa Kowalskiego i Marka Dworaczyka. Teren inwestycji w części południowo-wschodniej objęty jest strefą „W.II” ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, ustaloną dla stanowiska oznaczonego jako Mierzyn 30. Przedmiotowy teren położony jest na południe od cieków wodnych Wierzbak, dopływu rzeki Bukowej, na równinie Gumienieckiej. Prace archeologiczne podzielono na dwa etapy. Obserwacje archeologiczne (etap pierwszy) były realizowane w okresie od 27 lipca do 27 sierpnia, natomiast badania wykopaliskowe (etap drugi) prowadzono między 5 a 21 sierpnia.

Generalnie można stwierdzić, że obiekty archeologiczne grupowały się w dwóch skupiskach. Pierwsze znajdowało się w części środkowej zasięgu strefy ochrony archeologiczno-konserwatorskiej w ramach inwestycji. Związane było z osadnictwem ludności kultury łużyckiej. Drugie zlokalizowano w części południowej zasięgu strefy „W.II” w granicach budowy. Były to głównie pozostałości osadnictwa z okresu wczesnośredniowiecznego, rzadziej starszego (związane z kulturą łużycką lub ogólnie starożytną).

Z osadnictwem ludności kultury łużyckiej związane są obiekty oznaczone numerami: 1-6 ze skupiska pierwszego, 12 i 23 ze skupiska drugiego. Fragmenty ceramiki kultury łużyckiej odkryto także w obiektach 16 i 24, gdzie współwystępowały z materiałem wczesnośredniowiecznym. Wszystkie obiekty, oprócz nr 16 (płytkie, naturalne zagłębienie warstwy próchnicy), mają charakter antropogeniczny. Są to przeważnie niewielkie jamy oraz jedno płytkie, otwarte palenisko (obiekt nr 2). W przypadku obiektu nr 24 materiał ceramiczny związany z kulturą łużycką jest redeponowany. Niewielką ilość fragmentów ceramiki łużyckiej zarejestrowano poza obiektami. Występowała ona w spągu warstwy próchnicznej, w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów.

Wstępna analiza ceramiki wykazuje, iż przynajmniej część obiektów chronologicznie wiąże się ze schyłkiem epoki brązu - wczesną epoką żelaza (na podstawie występowania np. fragmentów „talerzy” krążkowatych i naczyń jajowatych z guzkami pod wylewem). Z obiektu nr 23 pochodzi drobny ułamek przedmiotu brązowego (drut o lekko owalnym przekroju).

Znikoma liczba źródeł nieruchomych, ich koncentracja (z wyjątkiem obiektu 23 na stosunkowo niedużym, przestrzennie izolowanym obszarze oraz brak wyraźniejszych śladów wskazujących na istnienie wykształconej warstwy kulturowej sugerują, że odkryte relikty osadnictwa łużyckiego stanowią pozostałość obozowiska.

Ślady osadnictwa z okresu wczesnośredniowiecznego wystąpiły wyłącznie w skupisku południowym (poza nim zarejestrowano tylko jeden fragment naczynia, znaleziony bardziej na północ w warstwie humusu), gdzie reprezentowały je obiekty oznaczone numerami: 10, 11, 15, 16 (por. wyżej uwagi o osadnictwie łużyckim), 17 (obiekt niemający charakteru antropogenicznego), 18, 19 (jama), 20 (podobnie jak 17 o genezie naturalnej) i 24 (jama). W rejonie występowania tych obiektów zarejestrowano w warstwie próchnicznej nieliczne fragmenty ceramiki o metryce wczesnośredniowiecznej. Część przedmiotowych obiektów charakteryzuje się dużymi rozmiarami i silnie wydłużonym kształtem w partii stropowej (10, 11, 15 i 18). W przekroju pionowym były zazwyczaj płytkie. W obiektach nr 10, 15 i 18 wystąpiły wyodrębnione paleniska (w obiekcie nr 10 wydzielają się 2), a ich wypełnienia w różnym stopniu przebarwione były spalenizną i zawierały duże ilości fragmentów naczyń glinianych i pojedyncze kości (w większości przypadków nieprzespalone). W obiektach 10 i 15 paleniskom towarzyszyły jamy. W obiekcie nr 11 nie było wyodrębnionego paleniska. Był on nieco bardziej kolisty i nieco głębszy od pozostałych. Określenie funkcji tych obiektów wymaga szczegółowej analizy i szerszych studiów porównawczych.